Ч. 239 (11.490). Львів, четвер 25. жовтня 1928. Porzlowe wpłate zaplacono ryczałtem. Рік LXVI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## Розлам серед ППС.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 22. жовтня 1928.

Признаємося, що коли яких два тижні тому писали про „крізу“ у ППС“, то не сподівалися, ба, навіть особисто не вірили, що вже в тиждень пізніше можна буде писати про розлам, — отвертий, формальний і фактичний розлам серед тієї старої і без сумніву сильної та поважної партії. Здається, що не прочував цього й той визначний пепесівський посол, який ще два тижні тому у розмові з соймовими кореспондентами на тему єдности ППС висловився з гумором, дарма, що пройнятим гіркою іронією: „існують у Варшаві дві партійно-політичні групи, два часописні органи й дві професійні організації, але позатим єдність у партії знаменита!“ Хоча пепесівський галіматіяс давненько всім був чудово відомий, останній розкол прийшов всетаки **для усіх** несподівано.

Несподіванка полягала в тому, що ніхто не сподівався, аби в інтересі уряду було доводити до отвертого розламу, себто створення ще одної санаційної групи, цим разом за соціялістично-червоний колір помальованої. Усі розуміли, що гурт „пілсудчиків-пепесеїв“ є саме так довго вартісний для уряду, як довго він лишається у нутрі цілої ППС, гальмує її радикальний розмах, витворює в ній вічний фермент і — творить усе кладку до згоди. Це саме й було головним аргументом приклонників радикальної „чистки“ рядів партії з „санаційної ячейки“: поставити гурт Яворовського поза скобки партії, — хай розпливається у „безпартійному“ санаційному морі. І цей аргумент промовляв либонь цілій більшости ЦК ППС (опозиційно до п. Яворовського і тов. настроеної), яка трималася тактики гальванізації пілсудчиків у своїх рядах із суто опортуністичних оглядів: зі страху перед силою п. Яворовського у самій Варшаві, силою, яку освідомили собі за пізно. Бо пепесівські „пілсудчики“ (чи „пілсудчиківські пепеси“ — як кому до вподоби) виявилися зручнішими політиками від принціпіяльних теоретиків: коли п. Недзялковський і Заремба розбивали просанаційний напрямок серед ППС словесними громами на сторінках „Роботніка“ й „Побудки“, п. Яворовський і Шпотанський використовували свою позицію в Окружному Робітничому Комітеті м. Варшави та свої високі посади у варшавській міській раді задля організування своїх приклонників. Наслідок того такий, що робітники в усіх міських установах та при всіх міських роботах, пепесівська міліція, пепесівські боївки — це люди вірні своїм магістратським хлібодавцям, які їх знову відповідно „ідеольоґічно“ освічували в Окружній Робітничій Організації. Опозиціоністи плавали в теоріях, а їх противники сягали щораз у глиб організаційних основ. Аж вкінці зорганізували самочинно Раду Професійних Союзів, себто створили свою окрему централю робітничого професійного руху, — головної найбільш суттєвої основи ППС. Це вже було Виконкомові ППС забагато. Коли не помогли покаяння й заходи леґальної Центр. Комісії Професійних Союзів, ЦК партії рішуче виступив проти узурпаторів влади на варшавському ґрунті, зажадав розпуску самозванчої Ради та припинив у виконуванні партійних обовязків усіх винуватців.

Але тут і виявилася друга основна помилка більшости ЦК ППС та друга організаційна зручність „яворівців“: вони тільки й ждали цього наказу ЦК партії, щоби негайно відповісти отвертою відмовою, видати „маніфест до робітників“ та гетьвідокремитися від партії. Усе було заздалегідь приготоване, а щоденник „Пшедсвіт“, заснований рівно 2 тижні, був спеціяльно для цієї цілі покликаний до життя. Ситуація нині така, що обі соціялістичні партії горячково бються за провінціональні організації та ведуть газетну кампанію, геть одкинувши всі серпанки дотеперішньої облудної куртуазії. Покищо нема ще формального розламу в одностайній парляментарній репрезентації ППС, але вже всім відомо, хто готов відтіль виступити (біля 12 послів). Точка над „і“стане на партійних конґресах: бо більшість партії, себто стара ППС, скликує на 1. і 2. листопада конґрес до Сосновця, з меншість (пілсудчики) на 2. листопада в неозначеному ще місці. Факт, що заздалегідь уже йде підготовка до двох конґресів, свідчить найяскравіше, що з одних і других немае надії на якусь ліквідацію розламу на конґресі спільному. Тому розмови про т. зв. „розгривку“ мусять бути зрозумілі лише як конкуренційно-організаційні перегони двох окремих партій.

Коли прийняти, як аксіому, що розлам серед ППС був підготовлюваний і переведений урядом, вірним принціпові розкладання істнуючих організованих суспільних таборів, виринає питання: яка користь урядові з цього останнього розламу? Пепесеи зпід стягу п. Яворовського і „Пшедсвіту“ не хотять іти шляхом пп. Санойці із „Стронніцтва Хлопського“. Вони не вирікаються рямок самостійної політичної партії, ба, з демагоґічних причин прийняли зразу тактику реклямування себе ультра-революціонерами (нова їх назва „ППС — колишня революційна фракція“ — зразок сміхотворної демагоґії!), найчистішої води соціялістами і т. д. Це вони, мовляв, є правильні „пепесеи“, це вони лише внутрішньо-партійну революцію счинили, аби втримати незаплямленим прапор старої ППС! Ясно, що при такій тактиці нової партії уряд має лише один шлях: ідучи на співпрацю з „яворівцями“ змінити справді курс соціяльної політики „на ліво“. Тільки тоді може нова партія позискати впливи й симпатії серед робітничих мас. Очевидно, що вимоги партії йтимуть щораз далі і полівіння системи правління мусить теж продовжуватися. Але тут питання: навіщо урядові було приготовляти таку зміну шляхом розламу серед ППС і творення собі нової і слабої політичної приязної групи, коли за ціну такої зміни політичної системи правління і господарської політики уряд мав би при собі цілу велику й дужу партію ППС?! Колиж в уряді і на далі все буде, як бувало, тоді прийде неминуче компромітація революційних „яворівців“, а з нею компромітація уряду.

Це дилема ясна, льогічна і проста, як ясною, льогічною і простою альтернатива. Однак у цьому й „заковика“, що цілком ясні проблеми безпомічно шляються по нетрях санаційної політики.

**І. Кедрин.**

## Наступ на Прагу.

**Бенеш і Східний Бльок Ле Ронда.**

Живемо в часах, коли одна сензація чергується з другою, коли преса, навіть поважна й відповідальна, намагається хоч в ряди-годи політичними наркотиками напоїти своїх читачів, бо інакше їй погрожує небезпека залишитися позаду преси жовтої, бульварної. Це одна причина манії „сензаційности“, а друга — використати стовпці поважної преси для викликання політичного замішання, поширення підозріння, недовірчивости й тривоги в рядах політичних противників.

В „Берлінер Таґеблят-і“ (ч. 497 з 20. ц. м.) стрічаємо передовицю: „Західно-українська Республика“. — Бенеш й Східний Бльок Ле Ронда“, передовицю, яка є сензацією щонайменше на сім днів. Є це стаття „привагідного“ букарештенського кореспондента, який „розпоряджає знаменитими інформаціями“. Редакція берлінського органу не бере відповідальности тільки за „подробиці“ тієї ревеляційної статті, а зрештою з піскором подає її до відома ширшого світа.

**Стаття „Берлінер Таґеблят-у“ є mixtum compositum** дійсности і видумок, є правді **„Dichtung und Wahrheit“**. Поруч фактів правдивих стрічаємо там очевидні видумки, які вказують, що москвофільський аґент у Букарешті чув, що дзвонять, тільки не знає де. А вже у комбінаціях і висновках, які з дуже поважних ... можна добачити справжнє ... і недосвідченості.

Букарештенський „привагідний“ кореспондент берлінського органу твердить, що відома подорож французького генерала Ле Ронда мала на меті створити протирадянський бльок з Чехословаччини, Польщі, Румунії, Югославії і Болгарії. Завданням того бльоку є створити самостійну Україну з польським коридором між Дніпром і Дністром до Чорного Моря. В осередку того бльоку стоїть „українофільська“ Чехословаччина, а вірніше през. Масарик і міністр закорд. справ Бенеш.

Для підтримки своїх тверджень „привагідний“ кореспондент берлінського органу „зраджує“ Масарикову „тайну“ ще з 1915 р. А саме тоді Масарик і Бенеш вислали меморіял французькому урядові, вказуючи на потребу підтримати „республиканську меншість“ в Чехії проти „монархічної більшости“ Крамаржа, який садумує на престолі св. Вячеслава посадити члена династії Романових. В першому випадку вплива в осередній Европі здобуде Франція, в другому Росія.

Це доказує, що Масарик-Бенеш все були настроєні протиросійсько, а їхня післявоєнна політика була тільки прямолінійним продовженням протиросійської лінії. Після війни, коли побідив напрямок Масарика-Бенеша, Прага стала осередком української сепаратистичної пропаґанди. Мін. Бенеш створив у Празі перший український університет, коштом чеської держави удержуючи професорів і студентів. В Празі почато „фабрикувати“ українську письменську мову (?!) й українську наукову термінольоґію. А організаторами того університету були професор черновецького університету д-р Ст. Смаль-Стоцький і проф. В. Сімович, оба галичани, які „підчас війни були на службі німецького ґенерального штабу“ і які в таборі полонених у Раштаті працювали для притягнення полонених „малоросів“ до українського добровольчого корпусу проти Росії. Тих двох професорів, які „самі написали грубу книжку про свою працю в раштатському таборі“, використав Бенеш, щоби російських студентів-емігрантів при допомозі стипендій притягнути до українського університету і відрусифікувати. Ту саму політику переводить Бенеш при допомозі української господарської Академії в Подєбрадах. А які й цілі, видно з того, що там висить портрети Петлюри, провідника українських сепаратистів. Все це коштувало досі Чехословаччину понад 50 міліонів корон.

Доказом „українофільства“ Чехословаччини є й прийняття нею армії ґен. Кравса (тут постійно названого майором) після того, як „й розбила Польща“. Вояцтво й старшини тієї армії були трактовані нарівні з чеським військом, як союзні армія. Коли український табор находився в Йозефові, частина українського війська була розміщена в Ужгороді з метою українізувати „карпаторусів“, на що вони даремне жалілися перед чехословацьким урядом і у през. Масарика. Професор (?!) Петрушевич після розвалу Зах.-української Республики довгий час удержувався коштом Чехословаччини і вкінці його виносажено дожиттєвою пенсією. Також становище чехів у відношенні до „Карпатороси“, де й сьогодня ще проводиться українізація, вказує на замисли Чехословаччини. Все це доказує, що

„нинішня Чехословаччина під проводом Бенеша веде аналоґічну протиросійську політику, як у свойм часі габсбурська монархія. Відомо, що — не вважаючи на свою безсумнівну зрутність і працьовитість, Бенеш відносно Росії перенив той самий плян проти Росії, який перед війною створила Австрія, а частинно й Німеччина і який підчас війни здійснювало. Чехословаччина змагає до того, щоби поруч Росії ослабити й Польщу, вона бажає осягнути територіяльне сусідство зі „Західно - українською Республикою“ Петрушевича і вкінці ввійти в державну федерацію з тією республикою“.

Ось підбудова пропаґованого ґен. Ле Рондом Східнього Бльоку, який

„з чеської точки погляду має бути **звернений проти Росії, Німеччини і Польщі,** при чому самостійна Україна має стати рахом чеського кольонізаційного обсягу“.

В звязку з тим Бенеш відпускує „Карпаторосії“ угорських пирогу проти „російської православної“, щоби тим чином улекшити звязок з українськими ... областями. Тут Бенеш ... рука в руку з Ватиканом. ... в цій справі ... ... Росії (якої „Росії“?) ... Бенеш усе був ... фаворитом французького ... закордонних справ, ... Ронда не можуть бути ... жаннями Бенеша. ... Бенеш сам був ... Ось назва „...“ ... „привагідного“ берлінського органу.

Перш усього ... „привагідний“ ... в українській справі ... ... не ... „самостійну Україну“ ... тим — „самостійну Україну“.

ським коридором із „Зах. українською Республикою", сфедерованою з Чехословаччиною. Як погодити ту „самостійну Україну" під польським протекторатом (з „польським коридором") із плянами Бенеша, звереними — не лише проти Росії й Німеччини, але й проти Польщі, або неромантичний Східний Бльок, зложений з Чехословаччини, Польщі, Румунії, Югославії й Болгарії, з „протипольською" акцією Бенеша — це вже тайна „принагідного кореспондента" берлінського органу. Цей „втаємничений" журналістичний дипльомат з усього, що колинебудь чув і знав, інспірований певними пов'язуючими чинниками, тепер виспівав, починаючи від Адама й Еви, але не вміючи цю пестроту „поезії й дійсности" звязати в якусь, хоч трохи правдоподібну цілість.

А тепер вертаймо до „подробиць", за які не бере поруки редакція берлінського органу, але які є есенціональні в цілій концепції її „принагідного" кореспондента. Отже, правдою є, що чехословацька влада у післявоєнних роках пішла на руку українській еміграції — як наддніпрянської, так і наддністрянської, але щонайменше в рівній, як не більшій мірі пішла вона на руку й російській еміграції. В Празі створено український університет, але так само покликано до життя й університет російський. Таким чином допомога українській культурній роботі не мала цілкого протиросійського вістря. На рівномірне трактування української й російської еміграції особливу увагу звертала чехословацька влада. Очевидно, в Празі не „фабриковано" української „Schriftsprache", бо вона вже давно єствувала — не лише в літературі (офіційно від 1798 р.), але і в науці (Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові). Українського університету в Празі не організували професори Ст. Стоцький і Сімович, тільки проф. Ол. Колесса. Д-р В. Сімович є ректором Українського Педагогічного Інституту в Празі і не має нічого спільного з університетом. Очевидно, ні проф. д-р Смаль-Стоцький, ні професор д-р В. Сімович не мали ніякого відношення до німецького „великого ген. штабу", а д-р Стоцький не мав теж ніякого відношення до таборів полонених українців. Як виглядає чеське „українофільство" свідчить не лише русофільська (а не українофільська!) політика на „Підкарпатській Руси", але й факт, що саме після подорожі ген. Ле Ронда почато ліквідацію Української Господ. Академії в Подєбрадах.

Кошти, які Чехословаччина витратила на українську еміграцію, були з одного боку відплатою за гостинність і допомогу чеському легіонові на Україні, а з другого боку випливом нерівної чеської політичної далекоглядности. Бригаду ген. Кравса, яка перейшла на Чехословаччину в 1920 р., отже не після того, як українців „розбили поляки", а повному озброєнні, удержували чехи за гармати і зброю, зложену українцями. Зрештою, українці заробляли собі на прожиток, творячи робітничі відділи. В Ужгороді не перебувала вільна частина українського війська і тим самим не могла переводити українізації. Чехи ніколи не удержували д-ра Евг. Петрушевича, а тим більше не виносажили його в досмертну платню. Очевидно, на Закарпатті чехи якраз підтримують штучний православний рух, а не унію.

Ось як у світлі дійсности виглядають „подробиці", подані „принагідним" кореспондентом берлінського органу. В їх світлі краще мусять представлятися й його „широкі" концепції. Та до цього питання ми ще вернемо.



## Міжнародня вистава повітреплавства в Берліні.

**Берлін, 18. жовтня 1928.**

Ще на залізниці, далеко від території вистави, помічається те велике зацікавлення, яке викликує вона у людей ріжних клас, віку й національностей. Потяг зупиняється і ви поволі з потоком маси двигаєтесь до вистави.

Входите до першої салі, якої вхідна стіна прикрашена прапорами ріжних держав... Бачите, червоний як кров, прапор РСФСР, але на жаль не видите українського ні національного, ні навіть УСРР. Ця саля занята виключно німецькими експонатами.

З самого переду малі учебні й спортові аероплани. Серед них зразу видається в очі один маленький, що коштує 5.200 н. м. Тут же в перших рядах виставлені системи моторів та пропелерів. Оглядаючи аероплани за аеропланом ви непомітно переходите від учебних та маленьких до нової конструкції все більших і більших. Доходите нарешті до великих, модерно обставлених, з двома й трьома пропелерами аеропланів „Люфт Ганза", з яких особливо вражає вже „Ромар" фірми Рорбах, своїми величезними розмірами. Але не встигли оглянути їх, як ваш зір приковує до себе сіра стінка, на якій великими літерами написано „Юнкерс". Вражіння таке, що начеб. за цією стінкою святая святих німецького повітреплавства. Ця стінка своїм сталево-сірим блеском тягне до себе і ви наче зачаровані спішите туди. Входите... Три машини... Малий „Д. 1", збудований в 1919 році, перший для звичайної комунікації між Берліном й Бреслявом, другий — величезний, останнє слово повітреплавної техніки, зі всіми вигодами, улаштований так, що в кожній хвилині можна з сидячих місць зробити спальні. Й третій — здобувший міжнародню славу, славний зі слідами надчоловічої боротьби, прикрашений німецьким і американським прапорами „Бремен". Ви з тремтінням оглядаєте його й мимоволі повстають перед вами картини лету трьох героїв — Келя, Гінефельда і Фісмавріса. Тяжко відірвати від нього свій зір, але треба відходити, щоби дати місце другим бажаючим. Повертаєтесь і бачите перед собою кольону з фотографіями: аероплани на службі в сільському господарстві.

Але перейдемо до другої салі. Тут уже за винятком моделів цепелінів, гидропланів і вітрильних літаків та історично-наукового відділу не має німецького майже нічого. Тут царство чужинців... Чехія, Франція, Англія, Америка, Італія, СРСР і т. д. і т. д. Сила експонатів ріжних конструкцій, яких в короткій статті не можна не то описати, а навіть тяжко перечислити. Зазначу тільки, що з одного боку в кутку стоїть білий з червоними хрестами санітарний аероплян „У. Ч. Х. К 4". В протилежному куті апарат для проби пропелерів, що виконує тут обовязки велитенського вентилятора. По бокових галеріях і на бальконі, що тягнеться навколо салі, розміщені історичний, науковий відділи, відділ служби топографії й інші...

Третя саля це саля сигналізації, моделів аеродромів й організації повітреплавного сполучення. Вся вона залляна світом, що аж очі болять...

Все це закінчується святочною салею, гарно прибраною прапорами ріжних держав... Але і тут не має нашого...

Вже можнаб виходити, але вас тягне назад... Ще хочеться трохи подивитись на цих птах... І ви йдете не дивлячись на втому... Але що це? Далі не можна... То поліція регулює рух. Людей така сила, що не будь цього, моглиб бути смертні випадки. Поволі, с трудом проходите до першої салі, але від втоми дивитися вже більше не можете і ви з почуттям безмежности й непереможности сили людського духа покидаєте виставу.

**Др.**

## По широкому світі.

Генеральний секретар Ліги Націй Драммонд приїде в листопаді до Польщі, але не в офіціяльнім характері.

Міністерство освіти в Будапешті зачинило політехніку наслідком буч націоналістичної молоді.

Між Англією і Аргентиною — великий дипльоматичний конфлікт з приводу Фалькляндських островів, де від 1831 р. повиває британський прапор, а де тепер аргент. уряд улаштував велику радіостанцію. Ці острови є важним стратегічним пунктом.

Біля Неаполю арештували Думина головного утікача у двох по спішній стичі, після поєдк Маттеоті, якого прибили і вбили перед двома постами.

К... ... мав зробити пропозицію Фордові, щоби він ще з чотирома іншими визначними американськими фінансістами став господарським дорадником Китаю.

## Канадійська „комуна".

(Лист до Редакції.)

Дуже часто стрічаєтесь на сторінках тутешньої комуністичної преси зі споминами про комуністичний рух в Канаді, а на сторінках вінніпегських „Українських Робітничих Вістей" майже в кожному числі вичитаєте всякі наклепи на нашу пресу в Галичині. Щоб безпристрасно приглянутись тутешній комуністичній дійсности, треба наперед сказати кілька слів про цей комуністичний рух.

Українська еміграція в Канаді групується в трьох головних політичних таборах, котрі поміж собою не мають ніяких звязків та просто з собою ворогують. Є тут греко-католики, так зв. самостійники-Шевченківці (автокефалісти) та більшовики. Тому, що ми поставили собі за ціль придивитись до тутешньої „комуни", залишимо наразі характеристику інших.

Більшовики в Канаді обєднуються при т. зв. „Українських Робітничих Домах", де їх провідники мають на цілі підготовляти членів до вступу до комуністичної партії. Сам комуністичний рух в Канаді має взагалі дуже нетривкі основи і майже на кожному кроці відхиляється від своїх принципів. Що більше, він часто профанує комуністичну ідею, що само собою спричинює убуток членства, як також здержує наплив нових.

При згаданих „У. Р. Ф. Домах" ведеться праця нижче всякої критики. Школи ведуть там анальфабети, але зате недійні комуністи, котрі самі не в силі правильно підписатись. Ні одна дитина не може вивчитись у їх школах української мови, історії чи географії України. Драматичні секції при цих домах переводять найгіршого сорту репертуар на сценах, організуються, то розорганізовуються і до нічого путнього не в силі довестися. Співацькі гуртки обмежуються лише на значенні „інтернаціоналу" і на тому їх мистецтво кінчиться. Просвітно-культурна праця не ведеться тут зовсім. Зате вкралася всюди мала політиканства та демагогії, получена зі сплетнями та всякими бабськими наклепами.

Здирство гроша зі своїх членів переводять ці доми дуже енергійно, а то тому, що партійні лідери платять собі за свою працю при організаціях по 35 до 50 долярів тижнево та ще й до того господарують безконтрольно на всі боки. Для рядових членів критика діяльности лідерів виключена, бо таких членів негайно усувають з рядів організації та роблять їх нешкідливими. Рядовий член — чи добре чи зле — мусить мовчати та покірно слухати горлаїв.

У рядах комуністичної партії, котра тут є легальною, замічається ту саму анархію та диктатуру недоуків і політиканів, які шукають легкої наживи, яким чужа всяка ідея, які її самі не розуміють, а горлають тільки при кожній нагоді на українських націоналістів, на церкви та на все те, що не з ними. Таким крикунством хотять замилити очі комуністичним центрам в Европі, щоб мати змогу дальше вдержатися при жолобі, бо від реальної праці вони вже давно відвикли. Не хочеться вже йти до роботи у фабрику тов. Поповичеві, котрий є найбільшим лідером в „комуні" (його перед війною виключено на III-ім році з учит. семинарії в Заліщиках) чи тов. Бойчукові, Стефаницькому, Кобзеєві й іншим, котрі вишколились на звичайних крикунів і за те займають всілякі комісарські місця — за добрі гроші. Очевидно — від комуністичної ідеї вони дуже далекі, а цінні їх ідеал — то долярі.

До цеї псевдо-комуністичної організації втягаються й інші чужі нам елементи в Канаді, головно жиди. Але вони, як тільки зорієнтуються в ситуації, негайно самі відскакують. Розуміється, що для канадійської влади такий комуністичний рух не дуже то страшний і вона вальто його не боїться та до якогось часу толерує.

**М.**

---

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ

6)

## Між пальмами Сицилії.

(Докінчення.)

### VI. Хвилина забуття.

На сході почало рожевіти і ясніти. Дивлюся, не можу поняти: підіймою блискуче море, хвилі розколихані, переганяються, одна другу проглитає і далі гонить; то блискучі гори блимають, то темні долини відблискують. Чи це морські хвилі? Деж би тут так близько море взялося? Ні, се не хвилі і не море — це хмари ніч нами, осяяні виринаючим на сході світлом. Куди глянь: нічого не видно, лиш ті хвилі-хмари. Вони починають щораз скорше рухатися, якесь життя ввійшло в них; переганяються в швидкости, втікають, якби боялися, щоби їх там хто не зловив і не побачив.

Помалу ставало щораз ясніше. Очі так і приковані до одного місця. Небавком зпосеред того моря хвиль виринула вузенька червона смужка, яка ширшала і ширшала, а вкінці зросла на червону огнисту кулю, яка маєстатично і поважно йде в гору.

Заграла симфонія барв. Ціла Сицилія облита сонцем. Проміння заломлювалося по долинах і горах, полях і містах. Море сяло всіма кольорами як веселка. Тут і там виринали з моря темні вершки гір: це Ліпарійські острови. Очі оглядали те, чого на землі не можуть оглядати, вуха чули якусь надземну музику. Останні відломки хмар ще втікали, перемагали на свої крила розіграні з собою колірі, поривали їх з собою і втікали так скоро, що, здавалося мені, я чув шелест від їх лету.

Де я? Не знаю, що з собою почати. Чи втікати разом з тими хмарами і з тими вливаючими колірами в безконечну даль, зеднатись з нею і розійтися в ній як ті хмари в нішо, чи лишитися тут на місці і оглядати маєстат сонця, що єднає з собою все: землю, гори, море і небо в одну гармонію світла.

А серед тої гармонії я такий чистий, досконалий, сильний, без бажань, без земної поволоки, далеко від людей, сама душа, злучена з безконечною красою...

Але я смертний чоловік. Мене чекає там на землі знову життя, боротьба, марниця культурних здобутків, хвилеві радости, щоденні журби. І ті всі, від яких я чув себе на хвилину вищим і доскональшим, видалися мені знову вищими і сильнішими від мене і гідними пошани, бо вони творять життя, куди я мушу назад зійти в долину як їх співробітник.

І все видалося мені привидом, а перелімною станула непохитна дійсність і слова людини, що на тій землі колись жила: Omnis casus humanos virtute inferiores puto. Все, що в людськім житті приходить, всякі подвиги, діла і події — все те нічого не значить супроти — чесноти.

Витай мені, земле!

# Ріжні вісти.

### ЧСР. НЕ ХОЧЕ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ.

Чехословацьке посольство у Варшаві повідомляє: В „Берл. Тґт-і" останніми днями повторилася двічі зовсім безосновна вістка, начеб Чехословаччина в порозумінні із Францією задумувала створити самостійну українську республику, в якою опісля ввійшла би в держ. федерацію, щоби так здобути для себе територію потрібну для кольонізації. Тенденції такого твердження ясні. Його метою підбурити проти Чехословаччини Польщу, СРСР. і Німеччину. Одначе ці інформації не є нічим іншим, як смішною і фантастичною видумкою. Ані начелення ЧСР., ані чехословацька закордонна політика не зрадить принціпів, які її політичні представники підкреслювали стільки разів.

### ПЕРЕД СКЛИКАННЯМ СОЙМУ І СЕНАТУ

Ще того тижня буде виданий декрет у справі скликання сойму і сенату. Можливо, що перше засідання сойму не відбудеться 30. жовтня, а щойно 6. листопада. В усякому разі 10. листопада будуть святочні засідання сойму і сенату з нагоди 10-ліття незалежности Польщі, а властива праця сойму зачнеться 11. листопада. Перше засідання присвячене буде бюджетові. Законодатні установи займуться крім того справами, яких не потагоджено на попередній сесії й урядовими предложеннями, яких кілька переслано вже до сойм. канцелярії. Зацікавлення зосереджується біля питання, чи проєкт зміни конституції внесе уряд чи ББ. У правничо-політичних колах дискутують над тим, чи уряд має право ставити внесення на зміну конституції, чи теж це право не прислугує виключно соймові. Спір цей повстає на основі одного з устутів 125 § конституції, який каже, що внесення на зміну конституції повинна підписати бодай одна четверта законної скількости послів, а поставлення такого внесення повинно бути заповіджене бодай 15 днів наперед. Деякі інтерпретують це так, що лише пос. ініціятиві прислугує ставлення внесень. Колиб і уряд інтерпретував так цей уступ, булаб оправдана чутка, що не уряд, а ББ. внесе проєкт зміни конституції.

### МІН. МОРАЧЕВСЬКИЙ ЧЛЕН РЕВ. ФРАКЦІЇ ППС.

„Пшедсвіт" помістив ухвалу ОКР. ППС на основі якої мін. Морачевському приверено парт. права. В комунікаті сказано, що Морачевський вступив був до уряду за відомом тодішніх парт. властей та що виключення його було знасилуванням безсторонности.

### БУРЯ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

На цілому Чорному Морі лютувала страшна буря. В проливі Керчу потонуло 16 людей і богато рибальських човнів. Шукають пропавших кораблів.

### НЕ БУЛО ЗАМАХУ НА КАНД. СМИТА.

З Ню Йорку прийшли вияснення, що вістка про замах на дем. кандидата на президента Зл. Держав Смита не відповідає правді.

### 400 ПОЛІЦАІВ ПРОТИ 2 БАНДИТІВ.

В Кольонії йшов завзятий бій поліцаїв із двома бандитами. Після довшої втечі найрухливішими вулицями міста бандити скрилися в огороді. Тут почалася справжня облога. Один бандит згинув, а другий передістався до сусіднього городу і отворив страшну револьв. пальбу. В облозі брало участь 400 поліцаїв. Рано показалося, що бандит десь пропав. Було вбитих 3 поліцаїв, двох ранених, а з прохожих ранено 4.

## Театри.

**Великий Міський Театр:**

Середа 24-го, г. 7·30 веч. „Тасина Дама", оперетка.

Четвер 25-го, г. 7·30 веч. „Тоска", виступ Здени Зікової.

## Кіна.

„Аполльо": „Блакитні ночі".
„Лев": „Геєнна зрадженого мужа".
„Оаза": „Її батько".
„Палас": „Тайна цитаделі".
„Фатаморгана": „Дікур".

## ВІДГУКИ ДНЯ.

# На теми кооперації.

I.

Кооперація, кооперативи, кооператори, кооперувати, скооперуватися — ось слова, яких тепер найбільше вживає наша преса, суспільність, ба, навіть література. Були, що-правда, спроби зукраїнщити ці слова на супряга, супряжні, супряжити, зсупряжитися, — але воно не вдалося з огляду на упряж і тим подібні хомути.

Остало чужинне слово: кооперація, кооператор, бо народ здавна до нього привик, памятаючи давніх кооператорів, себто сотрудників по більших парохіях. Може за кільканацять літ, коли розпарцелюють парохіяльні поля, а „дочерні" відлучаться, тоді і слово: сотрудник, сотрудництво, стануть зайвими в духовній термінольогії та перейдуть до цивільного стану на означення кооперації.

Покищо так є як є і я писатиму про кооперацію, кооператорів і кооперативи, вживаючи весь час цих чужинних слів, від часу до часу з додатком другого чужого слова: директор.

Маю в програмі написати три фейлетони на цю тему: один виключно загальний, один виключно спеціяльний, а один виключно заробковий.

Нинішній — це перший з них.

Наша кооперація ділиться на: Централ, Повітові Союзи і місцеві кооперативи. Ці всі установи діляться на урядників і директорів менш-більш по половині, а тільки в деяких випадках директори є в більшости. Тим способом сильно облекшено товариські взаємини, бо тепер рідко хто помилиться, коли затитулує незнаного добродія: пане директор! Коли припадково він директором не є, то напевно або ним буде, або ним почувається.

Метою кооперації є обєднати загал для консумції, продукції і товарообміну. Тоді продуцент збуде дорожче свій продукт, а консумент купить дешевше все, бо оминає цілу купу посередників.

Так мені ціла та справа виглядає. Чи воно так справді є — не знаю, бо я не кооператор.

Знаю тільки відокремлені випадки.

В одній повітовім місті:

Віз сільської кооперативи заїздає під жидівський склад і бере там товари.

— Чому ви берете тут, а не в Повітовім Союзі? — питаю, користуючи з відсутности поліціянта.

— Чому! Має Повітовий Союз брати тут, а нам перепродувати, то ми волимо відразу, з першої руки.

Це значить без посередників.

В одній сільській кооперативі.

— Прошу мені дати паперці „Калина"!

— Нема.

— Чому?

— Бо нема де дістати. Але ми вже замовили просто з фабрики і за кілька днів будуть.

— А пасту „Елеґант" маєте?

— Була, але вийшла. Маємо іншу також добру.

— А чому нема „Елеґант"?

— Бо її дуже тяжко дістати в Повітовім Союзі.

Це притягнення нашого продуцента до співпраці...

На дорозі:

— Куди несете, мамуню, яйця?

— До Мордка.

— А чомуж не до кооперативи?

— Бо в кооперативі нема того, що мені треба.

Це знову товарообмін.

Як це все, разом взяте, називається, — далебі не знаю, бо я в цій матерії „дзох пес".

**Галактіон Чіпка.**

# НОВИНКИ

— **Почтові складанки розсилаємо з нинішнім числом та просимо Вп. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату просимо висилати безпосередно до Адміністрації, яка на місяць листопад 1928 р. виносить 4.50 зол.**

— **У львівській тюрмі** сидить 10 людей із Гребенного, з того десять жінок. Крім того деякіть арештованих є ще в тюрмі в Раві Руській і на днях мають бути перевезені до Львова.

— **Засідання Української Парляментарної Репрезентації** відбудеться в пятницю, дня 26. жовтня п. р. в год. 11. перед полуднем в домівці Українського Національно-Демократичного Обєднання у Львові.

— **Україніка.** У французькім деннику „L'Indépendance Luxembourgeoise" находимо в числі 291 з дня 17-го п. м. статтю паризького посла Емануеля Евена п. з. „Проблема України", в якій автор вичисляє природні багатства України і розвяснює ними російську політику, що не хоче позбутись України як своєї кольонії.

— **Смерть редактора.** Помер у Львові один з основників „Веку Нового" Леопольд Шенлерович, в 60 р. життя, що був друкарем від 1896 р.

— **Львівська темна хроніка.** Легкий спосіб як побільшити свою крамницю найшов Сауль Фрідман, який за посередництвом помічника в крамниці свого суперника Грубера 17-літнього Шарфа відкуповував від Шарфа те, що він накрав у Грубера. Зате дістав Шарф 2 місяці, Фрідман 3 тижні, а „господиня" Шарфа, що переховувала через нім кравене 6 тижнів. — Стріляти за втікаючим злодієм на вулицях Львова — явище щораз частіше. Цим простим способом один з поліцаїв відобрав від швидконогого злодія великий клунок біля вартости 400 зол.

— **Ріжні вісти.** Ленінградський університет прийняв таку резолюцію в справі виборів до Академії Наук: „До Всесоюзної Академії Наук можуть увійти вчені, що мають праці першорядного значіння і одночасно відомі в СРСР своєю видатною громадянською працею". — Норвежський уряд рішив відсвяткувати 14. грудня як день, коли Амундсен доїхав до південного бігуна. — У Парижі помер князь Ле де Москова, нащадник з простої лінії наполеонівського маршала Нея, жонатий з княжною Евгенією Бонапарте. — Наукова експедиція з Шікаго під проводом англійського дослідника Уельса, найшла в горах біля озера Вікторія-Нянца нові, невідомі досі звірята та рослини. — Бувший президент Португалії Бернардо Мачадо за статтю, що ображує батьківщину, засуджений на 200.000 ескудосів. — Павль Мюлер, що виїхав з Німеччини лодкою, щоби переплисти Атлянтик, розбився біля еспанських берегів; його спасли рибалки. — По статистиці паризької поліції є тепер у Парижі 2,871.429 осіб, з чого 293.442 чужинців. На першім місці стоять італійці — 53.543, на другім росіяне 35.070, на третьому поляки — 30.000; стількиж бельгійців. Ясно, що тисячі українців входять в рубрику росіян і поляків, тому, що статистика ведеться на підставі зазначеного на пашпорті „підданства".

— **Рекорди.** Рекордовий патріотизм і сентиментальність виявив у Варшаві бувший царський полковник Чібіков, який після панахиди бувшої цариці Марії Федоровни (яка від довших літ була приватною особою без впливів) — кинувся з розпуці з поверха на хідник. — 23-літній правнук мілієрдера Вандербільда в Ню Йорку вписався в члени соціялістичної партії. — Цього тижня почнеться між Дувром і Кале правильна воздушна комунікація; подорож через Ля Манш триває 20 хвилин. Подорожні, що лякаються морської недуги, можуть за 300 фр. їхати двохмісцевим „таксіпляном".

— **Пенсія для бувшого „головнокомандуючого" Росії.** Уряди Франції, Англії, Бельгії та Італії дійшли до порозуміння, щоби скинутись разом на досмертну пенсію для бувш. їхнього союзника бувш. великого князя Миколая Миколаєвича, що живе тепер на французькій Ривієрі у скрутному становищі.

— **Кандидати на нагороду Нобля.** Зі Штокгольму приходить офіціяльний список кандидатів на нагороди Нобля за 1928 рік. На премію медицини — американець Кушінг, відомий своїми дослідами над мізком; румунський лікар Левадіті — спеціяліст від діточого паралїжу; естонський професор Полдрок, що відкрив середник на проказу; шведський лікар Фаррєус, відомий з праць про фізіольогію крови. З фізики найповажнішими кандидатами є Індус Раман і японець Хонда. З хемії суперниками є нім. професор Віндаус, американець Хесс, шведський учений фон Ейлер. У літературі будуть призначені дві нагороди, — одна ще за 1927 рік. Список кандидатів незвичайно великий: з французів фільософ Берґсон і повістяр Естоньє, з росіян Горкий і Мережковський; з еспанців Унамуно, Палясіо-Вальдес і Вісенте Бласко Ібаньєс, з англійців Гельмен Ковчу Еспіна, з англійців Гельсуорті та Честертон; з італійців Бенедетто Кроче і Гульєльмо Фереро; з німців Томас Ман, з американців Синклер Люїс, Теодор Драйзер і Едгар Лі Мастерс; з норвежців Олаф Дуун і норвежська письменниця Сіґрід Ундсет, а з греків поет Костис Паламас. [illegible]

— **Як радянська влада випродує царські скарби.** Не всім нам відомо, що радянська влада випродує за кордон культурні добутки б. царської Росії. Головним осередком збуту радянського музейного майна є аукційне заведення Рудольфа Лєпке в Берліні. Від літ виставлювані там на продаж артистичні предмети з ленінградських музеїв, б. царських палат та артистичних збірок — продавались як приватна власність. Тільки знавці знали звідкіля вони. Згодом тайна стала прилюдною. Тоді радянський уряд змінив свою тактику. Причинилася до цього виставка малярських творів у марті цього року у згаданому аукційному заведенні в Берліні. Офіційна назва перепродажі повідомляла, що продаються картини закордонних власників. Та вже тоді появилася у „Війнер Журналі" окрема стаття австрійського вченого д-ра Мізаля, в якій він доказував, що цілу вище згадану перепродажу зарянжував радянський уряд. На виставці продано 132 картин за 180 тис. нім. марок. Імовірно радянський уряд не був дуже вдоволений з такого матеріяльного успіху перепродажі. В новому ювілейному каталозі Рудольфа Лєпке в звязку з найближчою 2000-ою перепродажею вже зовсім виразно зазначене радянське походження деяких експонатів, розуміється з заміткою, що це „зайва для радянських музеїв надвишка інвентаря". Мистецтво велика річ, але діравий бюджет ще більша.



— **Рожа „Аристід Бріян".** Любителі квітів знають, що віддавна продаються рожі з ріжними менш-більше історичними та шумними прізвищами: „Імператриця Евгенія", „Мадам де Рекам'є", „княжна... такато..." Тепер до цієї колекції має ввійти ще одно прізвище: французького міністра закордонних справ. Американські садоводи прохають у нього дозволу на це з приводу своєї виставки рож у славнім кутику рож у паризькім „Бульонськім ліску", де під числом 1297 на виставці пишається велика, ясно-червона рожа з надписом „Аристід Бріян". Чому ясно-червона і чому Аристід Бріян, невідомо. Чи це натяк на колишні ясно-червоні політичні пересвідчення Бріяна?

— **Міністр каменярем.** Канцлер англійського скарбу Черчіль, людина всестороннього знання та великого темпераменту хотів на кінець своєї карієри доказати, що після міністерських портфелів він здобуде ще важче становище: каменяра. При будові власної віллі він визначався муруванням, здав іспит з цієї професії і вніс вкладку до професійного союзу будівельних робітників, де прийняли його на члена. Тепер синдикат цього союзу в Менчестері виступив з офіціяльним протестом проти такого члена, домагаючись, щоби секретар трейдуніонів звернув Черчілеві його вкладку.

— **Батько, син і мати.** Англ. прем'єр міністр Болдуін відкрив у місті Дадлей памятник вояком, що впали у великій війні і новий будинок маґістрату. Перед початком свята прем'єрові представлялись місцеві делегати та провідники партій. Між ними був також кандидат робітничої партії Олівер Болдуін. Батько-провідник консерватистів радісно всміхнувся до нього і стиснув йому руку. Пані Болдуін не могла стриматись і обійняла сина, поцілувала його в лице двічі. Як відомо, Олівер Болдуін веде гостру політичну кампанію проти батька.

— **Справлення помилок.** В передовій статті „Мадярська справа" („Діло" ч. 230) пропущено декілька слів, через що зміст дотичних речень неясний. Так у другому відступі, речення третє, пропущено слова: „Не погодилися (мадяри) з утратою Банату", після чого йде: „ні Семигороду, Закарпаття, Словаччини, Бурґенляну". При кінці пятого відступу, в останньому реченні, пропущено слово: „ревізії", наслідком чого друга половина того речення повинна виглядати так: „і не виключена річ, що мадяри при сприятливій коньюнктурі таки дібються ревізії своїх границь, як не в одному, то в другому місці".

— **Купці і промисловці** львівського, станиславівського і тернопільського воєвідств повинні до дня 29. жовтня н. р. відстати [illegible] у власному інтересі листи перевірити [illegible] в своїх місцевостях виложені до оголошення листи виборців до Торговельно-Промислової Палати, до якої вибори відбудуться в місяці листопаді н. р. [illegible] 820 1-1

# Дописи.

**ЛУЦЬК. (З калейдоскопу життя).** Життя на Волині розвивається прискореним темпом. Під колесом його розсипаються в трісочки всі штучні комбінації, спрямовані проти самої природи — українського руху. Регіоналізм уже тріснув, як той гумовий чортик; корчиться й видає останній жалібний писк. Регіональна рада майже розвалилася. Добив її старенький український письменник Модест Левицький. У простоті свого серця він був повірив, що українцям — таки хочуть щось дати. Чекав місяць, два, три, чотири — і бачить, що це тільки нічого не дають, але навпаки — що ні день, то зміцнюється новий плян, спрямований проти самого істнування українського народу. Приводом до удару було незатвердження куратором пятьох учителів луцької української гімназії. Обурився дідусь Левицький та заявив про свій виступ з регіональної ради, якої де факто вже давно нема. Счинився переполох. Воєвода викликав куратора. Учителів затверджено. Але вже запізно. Навіть регіоналісти переконалися, що „добродійство“ не зроблене не з доброї волі, а з міркувань саморятування. — Ставка на еміграцію бита. Значна частина української еміграції ухиляється від „регіональної“ роботи, бо бачить, що попаде в конфлікт з інтересами рідного народу. А народ цей вже починає забірати голос, бо бачить, що ні одна з „одинкових“ та „регіональних“ обіцянок не виконана. Тому орієнтується на „своїх“. — 21. жовтня відбулася в Луцьку нарада представників філій „Просвіти“. Регіоналізму як на злість 18. листопада має відбутися велике свято з нагоди 10 річниці луцької „Просвіти“. І знову, здається, похід не буде дозволений. А це ще один удар по регіоналізмові. — Бє регіоналізм і те, що досі статута „Просвіти“ воєвідство не затвердило. Делегації, що інтервеніювали в цій справі, сказано, що статут може бути затверджений кожної хвилини, але тут „потрібне вспуляння“. А тимчасом — зачинені „Просвіти“ своїм мертвим виглядом зовсім не викликають у людей симпатій до регіоналізму. Ще менше таких симпатій може викликати вістка, яка розійшлася по селах, що готується новий наступ на кооперацію. „Пш. Волини“ брутально перекрутив зміст промов на коопер. святі, подаючи, що нібито хтось заявив, що, мовляв, українці надалі зрікаються свого свята. Але на цьому регіоналісти не спиняються. Ходять чутки, що цими днями в воєвідстві має відбутися нарада кооператорів у справі виділення окремого польсько-українського волинського ревіз. союзу та спільного святкування свята кооперації. Людність просто починає глузувати зі самих починів у тому напрямі. — Пос. Володимирський, втративши позицію за позицією, загадав ще одну комбінацію: польсько-українську видавничу кооперативу, звичайно, з підкладом „вспулжиця“. Звори можна заповісти долю цієї імпрези, але — хай там бавляться! — А тимчасом робиться дещо в політиканє. „Просвіта“ ремонтується й має блеснути в день свого ювилею. Рада її готується до просвітянських курсів, що відбудуться в грудні н. р. Пленум соймику обрав до ревізійної комісії українців: членом п. інспектора Ал. Кобилянського й заступником п. інж. Кішуру. Рада Брацтва обрала на членів ревіз. комісії: пп. В. Островського й Маслова. Голова драмат. секції при „Просвіті“ п. Островський організує театр, в склад якого вже входить 7 фахових сил. Бандуристи ш. входить 7 фахових сил. Бандуристи м. меншині української гімназії — для учнів і для дорослих і т. д. — Словом, життя котиться колесом — штучне зрюзкоєть, а природне — виганяє наверх.

Спостерігач.

# З життя наших установ.

**Батьківський Кружок при державній гімназії з українською викладною мовою у Львові.**

В теперішніх повоєнних часах, коли виховання молоді натрапляє на щораз більші трудноші, співпраця дому зі школою над вихованням молоді є конечністю і приказом хвилі. Щоб тій потребі зарадити, в державній гімназії з українською викладовою мовою у Львові (головне заведення) основано „Батьківський Кружок“ за прикладом родичів, що посилають свої діти до інших державних і приватних гімназій, де такі кружки успішно сповняють уже від довшого часу свої завдання.

Воєвідський уряд у Львові прийняв до відома статут „Батьківського Кружка“ рескриптом з дня 12. липня 1928 р. до Ч. Б. П. 5560.28. З 5. жовтня 1928 р. відбулися в домі гімназії при вул. Сапіги ч. 14 перші звичайні загальні збори „Кружка“ при численній участи батьків, матерей та опікунів учеників гімназії, а також відпоручників Дирекції гімназії. На зборах вибрано виділ „Кружка“ в складі: п-і Пачовська Олександра — голова; члени: д-р Бурачинський Тит, Скрентовичева Марія, Струмицька Олена, Чайківська Михайлина, Боднар Василь, Фургала Павло; заступники членів: Волошинова Михайлина, Боднар Василь, Геців Іван, Копашевич Роман і Ревізійна комісія: Назар Володимир, Новосад Іван, Орищин Гриць і заст. члена: Березовський Амброз.

Завданням „Батьківського Кружка“ є опіка над молодю акад. гімназії, з особливим узглядненням її позашкільного життя та змагання до узгіднення стремлінь дому і школи, щоб молодь зробити відпорною на шкідливі для її духового й фізичного розвою впливи та приготовити її до твердого життя при самостійній праці на характерних, ідейних і хосенних громадян та членів нації. Одною з головних цілей „Кружка“ є поміч бідним, заслугуючим на підмогу ученикам.

Дирекція гімназії дуже прихильно і щиро зацікавлена в успішній діяльности „Кружка“ і по своїм силам старається улекшити йому його працю. Від родичів і опікунів учеників залежатиме, чи „Батьківський Кружок“ сповнить намічені завдання; від числа його членів, фінансового його забезпечення та моральної його підтримки заінтересованими в його розвою громадянами залежні засоби, при помочі котрих має він осягнути свої цілі. Тому виділ „Батьківського Кружка“ звертається із закликом до всіх, кому залежить на його хосенній праці, а передовсім до батьків, матерей і опікунів учеників, що в гімназії, щоби зголошувалися в члени „Кружка“, висилаючи відповідні заяви на адресу секретаря п. Кульчицького-Цмайла Василя, Львів, вул. Красінського ч. 24. надсилали членські вкладки (6 зол. на цілий адм. рік 1928-29) і грошеві датки на цілі „Батьківського Кружка“ на вкл. кн. ч. 14.201 в кооп. банку „Дністер“ у Львові.

**Памятайте, що всякі жертви на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Централбанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 79 10.**

# З концертової салі.

**Концерт В. Барвінського та Б. Бережницького в Київі.**

Дня 1в. н. м. розпочав Укрфіл у Київі свій „авторський цикль“ концертом Василя Барвінського та Богдана Бережницького. Оба концертанти розпочали цим вечером своє концертове турне по Вел. Україні.

На програму концерту складалися. Соната фіс-моль для фортепяну і віольончелі, „Думка“ й „Ноктюрн“ для віольончелі, „Мініятури на українські народні пісні“ для фортепяну і „Варіяції на українську народню пісню“ для віольончелі й фортепяну. Партію фортепяну виконав сам автор — В. Барвінський, партію віольончелі грав Б. Бережницький.

Музичний рецензент „Пролєтарської Правди“ С. Барин ставить високо мистецтво обох наших талановитих артис. в і раліє тим духовим єднанням, яке проводять практично оба галицькі концертанти між Галичиною і Наддніпрянщиною. На жаль, київське громадянство відгукнулося на цей концерт слабо, хоч концертанти мали і моральне і мистецьке право надіятися більшої фреквенції на свому першому виступі. На днях дадуть вони ще один свій музичний вечір у Київі.

# Зі спортового життя.

**Змагання атлетів у цирку Корнацького.**

Цирк переповнений знову. Понеділковою сензацією був боксерський меч українця Аксіонова з львівським атлетом Валюшевським. Аксіонов, ображений Валюшевським, визвав його на бокс і зложив 100 зол. нагороди, якщо Валюшевський удержиться проти нього в чотирьох рундах. Вийшовши моральним переможцем щодо скількости пунктів і весь час у перевазі, Аксіонов таки втратив 100 зол., не довівши Валюшевського до „нок-авт“.

Боротьба альзатця Кравса з чехом Прогаскою нагадувала не змагання атлетів, а бійку в коршмі. Вони копали себе, рвали себе за волосся, а навіть гризли. Прогаска, без сумніву сильніший, вийшов переможцем.

Завзято боролися два рівні щодо сили велитні: берлінець Келлер і жид з Франкфурту Пошоф — без висліду.

Симпатичний болгарин Фе истанов не мав учора знову щастя: після 5-ох хвилин необережно стягнув сам на себе і так сильнішого від себе Штеккера і програв змагання.

Майже годину тривали змагання справжнього велитня Піпецького з Познаня, мистця „подвійного нельзона“, зі старим американцем Бен Самсоном. Боротьба була реванжом американця. Піпецький попав у власну засідку, коли 6-ий чи 7-ий раз хотів знесилити Бен Самсона своїми предовгими руками, спліоши їх у подвійний нельсон. Тоді Бен Самсон перекинув його через голову і придусив.

Ґалерія мала вчора безліч разів нагоду давати вислів своїм диким інстинктам і зоольогічному шовінізмові.

# Нові книжки.

Новою появою в нашій політичній літературі є два нові видання Політичної Бібліотеки Українського Національно-Демократичного Обєднання.

1) **ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО ТАБОРУ** (Статті). Львів, 1928 р. ст. 32 вел 8-ки. Ціна 0.40 зол.

На зміст цеї книжки складаються статті: Олекса Черкавський: „Українське Національно-Демократичне Обєднання, його програма і тактика“. Д-р Гавриїл Костельник: „Церква в українському народі“. М. С-ка: „Жіноцтво в суспільному життю“. М. Творидло: „Як ми відбудували село? Пять літ зорганізованої праці“. В. Напейко: „Як Альзація визволилася з неволі“. Е. Фаге: „Любов Батьківщини“. Вже самі наголовки статей вказують на дуже цікаві та важні питання нашого суспільного життя під теперішню хвилю, порушені у цій брошурі.

2) **ЗА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ!** Львів, 1928 р. ст. 64, 16-ки. Ціна 0.60 зол.

Книжка обіймає дві промови в обороні української школи під Польщею, а саме: промову посла **Володимира Целевича** на пленумі польського сойму і промову сенатора **Михайла Галущинського** на бюджетній комісії в польському сенаті, а також текст одної з інтерпеляцій Українського Посольського Клюбу в справі українського учительства переношувано го ці Східної Галичини на західну чисто польську територію. Обі промови, як також інтерпеляція містять в собі найважніші матеріяли до українського шкільного питання під польською владою і ними ілюструють якнайкраще невідрадне положення, в якому находиться українське шкільництво.

Звертаємо увагу наших свідомих громадян на ці нові видання. Можна їх набути у всіх книгарнях, і у всіх Повітових Народніх Комітетах УНДО. Головний склад: Крайова Народня Канцелярія, Львів вул. Костюшка ч. 1 а, ІІ. пов., висилає на замовлення обі книжки за надісланням належитости 1 зол. 25 сот. на почтову пересилку.

# ✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

**Марія з Ясінських Соловська,** вдова по гр.-кат. пароховї Корнилї Соловськім з Перемишлян померла 18. н. м. в 79 р. життя у своєї доньки в Самборі, а 20. відбувся її похорон. Виховала вона свої діти в українськім дусі. Вічна Їй память!

# ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**Відчит** Мец. Мих. Корчинського про торговельно-промислову палату для членів Т-ва „Союза українських купців“ у Львові відбудеться в неділю дня 28. X. 1928 р. о год. 10. перед пол. в льокалі Товариства С. У. К. вул. Підвале ч 9. І. пов. Гостям раді. — З огляду на актуальну справу виборів до торговельно-пром. палати, в міс. листопаді, проситься о численну участь

**З Українського Технічного Товариства.** В суботу дня 27. н. м. відбудеться в домівці Товариства (Ринок ч. 10/II) о год. 18. відчит Тов. С. Пастернака на тему: „Поклади манганової руди на Україні, її геольогія і експльоатація“ (зі світляними образами). Виділ просить членів о численну участь. Гостям раді.
820 1—1



За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.